

Hoge Raad: Thuis kopieregeling 2013-2017 rechtsgeldig tot stand gekomen

De Hoge Raad heeft op 7 december 2018 uitspraak gedaan in een procedure over de geldigheid van de thuis kopievergoedingen zoals deze in de periode 2013-2017 in een aantal opvolgende Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's) waren vastgelegd. In deze AMvB's was bepaald over welke opslagmedia een thuis kopieheffing in de periode 2013-2017 verschuldigd was en hoe hoog die heffing was. De procedure was in 2013 door een aantal betalingsplichtige partijen aangespannen tegen de Staat en de Stichting de Thuis kopie. Deze fabrikanten en importeurs van opslagmedia vochten op een aantal gronden de rechtsgeldigheid van de AMvB's aan die volgens hen in strijd zouden zijn met Europees recht.

In deze zaak had het gerechtshof Den Haag bij arrest van 27 mei 2017 geoordeeld dat de Thuis kopie AMvB's rechtmatig en verbindend zijn. De Hoge Raad verwerpt de door de betalingsplichtigen tegen dit arrest aangevoerde klachten en bekrachtigt daarmee het arrest van het gerechtshof Den Haag. De Hoge Raad volgt hiermee het advies van zijn Advocaat Generaal, die op 5 oktober 2018 concludeerde tot verwerping van het door de betalingsplichtigen ingestelde cassatieberoep.

Kopieën uit illegale bron

De betalingsplichtigen beklagden zich er onder meer over dat de thuis kopievergoeding te hoog zou zijn vastgesteld, omdat bij de bepaling van de hoogte van die heffing ten onrechte rekening zou zijn gehouden met het nadeel dat rechthebbenden lijden door kopieën uit illegale bron. Het gerechtshof verwierp dit argument; ook zonder dat deze kopieën worden meegeteld kunnen de AMvB's geacht worden in een billijke vergoeding voor de rechthebbenden te voorzien.

Berekeningsgrondslag nadeel rechthebbenden

Daarnaast vonden de betalingsplichtigen dat bij de vaststelling van de thuis kopievergoeding uitgegaan moet worden van een 'substitutiemodel'. Dat model houdt in dat gekeken zou moeten worden naar het aantal originele exemplaren van werken dat consumenten aangeschaft zouden hebben, als zij niet de mogelijkheid hadden om privé-kopieën te maken. Het gerechtshof was het echter met de Staat en Stichting de Thuis kopie eens dat bij de berekening van de hoogte van de thuis kopievergoeding uitgegaan moet worden van een zogenaamd 'licentiemodel', waarbij ieder gemaakte kopie een bepaalde waarde vertegenwoordigt, ongeacht of de consument nu een origineel exemplaar zou hebben aangeschaft.

Vrijstelling zakelijk gebruik

De betalingsplichtigen voerden verder aan dat het door Stichting de Thuis kopie gehanteerde systeem van vrijstelling en restitutie in geval van professioneel gebruik van vergoedingsplichtige voorwerpen niet in lijn zou zijn met het Europese recht, aangezien deze systematiek niet in de betreffende wet- en regelgeving was opgenomen. Het gerechtshof Den Haag had geoordeeld dat dit niet noodzakelijk is: voldoende is dat er een doeltreffende restitutieregeling bestaat.

Samengevat:

Met het oordeel van de Hoge Raad is definitief vast komen te staan dat de Thuis kopie AMvB's in de periode 2013-2017 rechtmatig en verbindend waren en dat Stichting de Thuis kopie de daarin vastgestelde thuis kopievergoedingen namens de rechthebbenden kon en mocht incasseren.

Het arrest van het gerechtshof Den Haag uit 2017 is voor veruit de meeste betalingsplichtigen die op dat moment nog geen incasso-overeenkomst met Thuis kopie hadden afgesloten aanleiding geweest om dit alsnog te doen. Sindsdien is dan ook het overgrote deel van de markt compliant met de wettelijke

thuiskopieregeling. Voor zover betalingsplichtigen rekeningen over deze periode nog onbetaald hebben gelaten zal Stichting de Thuiskopie met het arrest van de Hoge Raad in de hand tot incasso daarvan overgaan.

Per 1 januari 2018 zijn nieuwe thuiskopievergoedingen vastgesteld door de Stichting Onderhandelingen Thuiskopievergoeding (SONT), welk orgaan door de wetgever is belast met die taak. Het SONT besluit is op 24 oktober 2017 gepubliceerd in de [Staatscourant](#).